

ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿ. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೇಳದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿ ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಅವರನ್ನು ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ಕೆಲ ಸಮಯದ ನಂತರ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

★ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಕಿಶೋರತನದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಸ್ತುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಟೀನೇಜ್ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ದೇಹ ಬೆಳದಂತೆಲ್ಲ ಅನೇಕ ಮಾನಸಿಕ, ದೈಹಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾರ್ಮೋನ್‌ಗಳ ಅಸಮತೋಲನದಿಂದ ಸಿಡುಕುವುದು, ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿ ಕಾಣುವುದು, ಒತ್ತಡಕ್ಕೊಳಗಾದಂತೆ ತೋರುವುದು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನರಿತು ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಬೆರೆಯಬೇಕು.

★ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯೆಗೆ ತಕ್ಕ

ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

★ ಮಕ್ಕಳ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಾದಾಗ, ಮಾತು ಕೇಳದಾದಾಗ, ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗದಂತೆ ಮಾಡಿ. ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೂರದರ್ಶನ, ವೀಡಿಯೋ ಗೇಮ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೆಲ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಅವರಿಂದ ದೂರವಿಡಿ. ನೆನಪಿಡಿ, ಇವನ್ನು ಅವರು ಮತ್ತೆ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಈ ಅವಧಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿ. ಶಿಸ್ತು ಕಲಿಸಲು ಹೋಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗಬಾರದಷ್ಟೇ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪೋಷಕರು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪೆಂದರೆ ಅತೀ ಶಿಸ್ತು ಪಾಲನಾ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ದೂರ ಮಾಡುವುದು. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ಪೋಷಕತನದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷದ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

★ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಕುಳಿತು ಮನನ ಮಾಡಿಸಿ. ಅರ್ಥವಾಗದ ವಿಷಯಗಳಿದ್ದಾಗ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ. ಮಕ್ಕಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಡಿ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಓದಿಸಬೇಕಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂಕೋಚ ಬೇಡ. ಬೇರೆಯವರು ಏನಂದುಕೊಂಡಾರೋ ಎಂಬ ಕಳವಳ ಬೇಡ.

★ ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬರು ಬಹಳ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲ ಮಕ್ಕಳು ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ, ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರರ್ಥ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಕ್ಕಳ ನಡವಳಿಕೆ ಸರಿ ಎಂದೂ, ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದ ಮಕ್ಕಳ ನಡವಳಿಕೆ ತಪ್ಪೆಂದೂ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಅವರವರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಿ. ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಂದಾಗ ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುವ ಅಥವಾ ಸರಿಹೋಗುವ ಗುಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಡಿ.

★ ಮಕ್ಕಳು ಹದಿಹರೆಯಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಗೆಲೆಯರಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯಾವಾಗಲೂ 'ನಾನು ನಿನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ' ಎಂಬುದನ್ನು ಬಳಸಬೇಡಿ.

ಮಕ್ಕಳು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ 'ಅಯ್ಯೋ ಇಷ್ಟೇನಾ' ಎಂದು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಿಮಗೆ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ತೋರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಅವನಿಗೊಪ್ಪುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗಿಹರಿಸಿ. ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಥವಾ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ 'ಈ ಕೆಲಸ ನಿನ್ನಿಂದಾಗದು' ಎಂದು ಮೂದಲಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಅಧೀರನನ್ನಾಗಿಸಬೇಡಿ. ಇದು ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿ, ಕೀಳರಿಮೆ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

★ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಂಧ ಬಿಗಿಯಾಗಿರಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರೀತಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಡಿ. ಅವರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ನೀವೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಮಕ್ಕಳೂ ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣ ತಿಳಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಹದಿಹರೆಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಅವರದೇ ಆದ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ತಿಳಿ ಹೇಳಿ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿದ್ಯೆಗೂ, ಬುದ್ಧಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ! ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲಾ ಖಂಡಿತಾ ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕೆಲವರು ಪದವಿಗಳ ಸರಮಾಲೆಯನ್ನೇ ತೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಲೋಕಜ್ಞಾನ ಕಮ್ಮಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿಸಲು ನೆರವಾಗಿ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಆಗಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಹೊಗಳಿಕೆ, ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಮಕ್ಕಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಕೂಡಲೇ ಆಗಬೇಕು. 'ಈ ಕೆಲಸ ನನ್ನಿಂದಾಗದು, ನಿಮ್ಮ ಅವಿವೇಕ ಬರಲಿ ಇರು' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಮ್ಮಂದಿರು! ಅಥವಾ ಅಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಾಗ, ಇದು ತಾಯಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆಂದು ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕೂರುವ ಅಪ್ಪಂದಿರು! ಈ ರೀತಿಯಾದ ನಿಧಾನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಟ್ಟ ವರ್ತನೆಗಳು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

★ ನೀವು ಕೊಡುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿರಲಿ, ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿ. 'ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದ ನೀನು ಆಚೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುವುದರ ಬದಲು, 'ನೀನು ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಆಚೆ ಹೋಗಬಹುದು' ಎನ್ನುವ ವಾಕ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

★ ಮಕ್ಕಳ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಬೇಡದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅವರೇ ಅರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಹೋಮ್‌ವರ್ಕ್ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಜ್ಞಾಪಿಸುವ ಬದಲು ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ. ಅನಂತರ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನೆಂದು ಅವರೇ ತಿಳಿದು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯುಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಜವಾಗಿ ಅರಿತು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇರೆಯ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು